

Ноздрова О.П.

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

katenozdrova654@gmail.com

ЛІТНЯ ВИХОВНА ПРАКТИКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ЗВО В ДИТЯЧИХ ЛІТНІХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ: ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

Сучасний етап реформування національної системи освіти підвищує вимоги до підготовки педагогів. Розв'язання цих завдань забезпечується поєднанням фундаментального науково-теоретичного та практично-методичного напрямів. Однією з форм цього поєднання виступає літня виховна педагогічна практика в таборі – невід'ємна частина всього освітнього процесу підготовки майбутнього фахівця у ЗВО, яка потребує пошуку ефективних форм і методів її організації та проведення. Зазначимо, що різним аспектам діяльності дитячого закладу оздоровлення та відпочинку присвячена низка праць вітчизняних вчених: О.Биковської, О.Ванджури, В.Гаврішко, А.Капської, О.Карпенко, Є.Коваленко, С.Симоненко, В.Солової, Г.Чернишової, Н.Яковець [3, с.20].

Питання, пов'язані з організацією виховної роботи в дитячих літніх оздоровчих таборах розглядалися багатьма вітчизняними та зарубіжними дослідниками, серед них В.І.Беляєв, О.С.Газман, О.І.Грекова, О.В.Запорожець, В.П.Зінченко, В.Г.Кузь, О.В.Мудрик [1, с.34].

С.І.Коваленко, М.С.Сисоєва, О.В. Столяренко, С.А.Шмаков брали до уваги методичну підготовку до роботи з дітьми в літній період; О. Яковлева досліджувала процес підготовки студентів до різних видів діяльності в дитячих літніх оздоровчих таборах; Т.Титкова розглядала управлінські основи роботи вожатого; М.Кулаченко характеризував психолого-педагогічні аспекти діяльності вожатого з дітьми різноманітних груп.

Мета статті полягає у представленні організації літньої педагогічної виховної практики в дитячому оздоровчому таборі з опорою на теоретичний курс «Методика виховної роботи в літньому таборі» (підготовчий етап виховної практики).

Завдання статті: розглянути діяльність студента-практиканта в цей період; розкрити значення навчальної дисципліни «Методика виховної роботи в літньому таборі» для ефективної виховної діяльності вожатого під час педагогічної практики; виявити шляхи підвищення ефективності виховного процесу в літньому таборі завдяки проведенню різноманітних колективно-творчих справ (КТС).

Колективом кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» розроблено теоретичний курс «Методика виховної роботи в літньому таборі», який є основою підготовки студентів до практики. **Мета**

курсу – підготувати до організації виховної роботи в тимчасовому дитячому колективі студентів, що мають проходити педагогічну практику в літніх оздоровчих таборах; ознайомити студентів з особливостями виховної роботи у літньому оздоровчому таборі з урахуванням віку дітей; набути вміння й навички з формування тимчасового дитячого колективу; організації роботи органів самоврядування; планування, підготовка та проведення колективних творчих справ в умовах табірної зміни.

У процесі вивчення курсу, студенти повинні оволодіти **знаннями** про: особливості оздоровчо-виховного процесу в літній період; систему виховної роботи в дитячих літніх оздоровчих закладах; психолого-педагогічні основи організації літнього оздоровчо-виховного процесу.

У студентів повинні бути сформовані **вміння**: встановлювати мету, завдання на період практики; планувати діяльність на зміну й на кожен день; формувати тимчасовий колектив і використовувати його виховні можливості; моделювати та проводити різноманітні виховні справи; здійснювати індивідуальний підхід до дітей з урахуванням віку, характеру, статі дитини; розвивати позитивні взаємовідносини вожатого з дітьми з використанням відповідного стилю спілкування; забезпечувати єдність колективних, групових, індивідуальних форм виховної роботи [2, с.7].

Мета практичних занять – забезпечення засвоєння знань, формування вмінь і навичок, необхідних для вирішення завдань літньої практики, враховуючи такі особливості та фактори виховної діяльності:

- відмова від одноманітності;
- розробка різних форм літнього відпочинку;
- створення умов для педагогічної творчості колективів;
- гуманізація діяльності оздоровчих закладів;
- задоволення інтересів і потреб дітей, підлітків;
- урахування вікових і статевих особливостей дітей, рівня вихованості, індивідуальних особливостей розвитку.

Структура проведення практичних занять передбачала дві частини: I – розгляд основних теоретичних питань, які передбачені навчальною програмою курсу; II – виконання практичних завдань: моделювання виховних заходів, педагогічних ситуацій, рішення творчих завдань, ігри.

Завдання для самостійної роботи було продумано таким чином, щоб виконавши його, студенти максимально були підготовлені до практичної діяльності в таборі. Вони готували матеріал у вигляді методичної папки з навчальної дисципліни «Методика виховної роботи в таборі».

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати художньо-літературну презентацію вожатих у газеті «Знайомтесь, ми ваші вожаті».
2. Скласти кодекс вожатого.
3. Підготувати бесіду «Режим дня і ми йому друзі».
4. Підготувати екскурсію табором.
5. Розробити варіанти візиток для реєстрації.
6. Підготувати ігри-знайомства.

7. Розробити декілька варіантів план-сітки для різних вікових категорій дітей.

8. Скласти календарний план роботи загону (відповідно до вікових особливостей).

9. Скласти картотеку ігор у приміщенні (по 10 відповідно до вікових категорій дітей).

10. Скласти картотеку рухливих ігор.

11. Розробити структуру проведення «Веселих стартів».

12. Скласти календар святкових дат на кожен із літніх місяців.

13. Підготувати варіанти назв загону, гасел, пісень для різних вікових категорій дітей.

Згідно з навчальними планами студенти III курсу всіх педагогічних спеціальностей Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» проходять літню виховну практику, підготовка до неї відбувається протягом 6-го семестру. Студенти направляються на практику в заміські дитячі літні оздоровчі табори, санаторії, пришкольні табори денного перебування, де вони мають можливість взяти участь й перевірити себе в усіх видах діяльності табору.

До приїзду в табір, де студенти-практиканти зараховуються на посади загонних вожатих, вони проходять ґрунтовну навчально-організаційну підготовку в університеті. Спеціальна підготовка до літньої практики передбачає низку різних за змістом, характером та рівнем заходів.

Підсумково-заліковим звітом про результати виконаної студентами навчальної програми є експериментальний варіант проведення **конкурсу вожатської майстерності** у формі ділової гри-змагання.

Мета й завдання конкурсу вожатської майстерності:

– ігрові моделювання ситуацій, наближених до реального літнього відпочинку дітей в оздоровчо-виховному закладі;

– створення сприятливої тренінгової атмосфери для актуалізації знань, вмінь, набутих у межах вивчення курсу «Методика виховної роботи в таборі»;

– перевірка практичної готовності студентів III курсу до літньої виховної практики.

Підготовка та проведення такого конкурсу відбувається на основі широкої самодіяльності, ініціативи, творчого задуму студентів – майбутніх вожатих під керівництвом викладачів.

Висновок. Якість діяльності студентів-практикантів на посадах загонних вожатих невід’ємно пов’язана з якістю підготовки студентів до виховної практики у ЗВО. Вивчення теоретичного курсу «Методика виховної роботи в таборі»; участь у розподілі на літню виховну практику; участь в інструктивно-методичних семінарах; складання заліку з «Методики виховної роботи в таборі»; участь у конкурсі вожатської майстерності; участь у настановчій конференції з питань літньої виховної практики – ґрунтовна навчально-організаційна підготовка майбутніх фахівців у ЗВО. Вона досягається шляхом спільної творчої діяльності викладачів, студентів та адміністративно-педагогічних співробітників дитячих літніх оздоровчих

таборів. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці методичних рекомендацій щодо основного та підсумкового етапу літньої виховної практики.

Література

1. Мільчевська Г.С. Форми й методи роботи з старшими підлітками в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку. *Молодий вчений*. №1(03), січень, 2014. С.150-154.
2. Осипова Т.Ю. Практикум по организации воспитательной работы в детском оздоровительном лагере. 2-ге вид. Харьков: Бурун Книга, 2008. 120 с.
3. Пихтіна Н.П., Солова В.М., Н.І.Яковець. Конкурс вожатської майстерності: методичні рекомендації. Ніжин: Видавництво НДУ ім. Миколи Гоголя, 2006. 34 с.

УДК 378.147.33:004:371.5

Олексюк О. Р.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри змісту і методик
навчальних предметів ТОКІППО
o.oleksyuk@ippo.edu.te.ua

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СИНЕРГЕТИЧНИХ ЕФЕКТІВ У ВПРОВАДЖЕННІ STEM-ОСВІТИ

Зміни в професійних пріоритетах та ролях педагога актуалізують необхідність пошуку нових форм та методів навчання школярів, що відповідатимуть вимогам сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства. Перехід до системи навчання впродовж всього життя вимагає перегляду і концепції підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Навчання не за віком, а за потребою, компетенцією, навичками, саме при такому підході доступ до різного роду знань і вмінь мають бути реалізовані в системі післядипломної освіти [1]. Серед актуальних нині залишається проблема впровадження нових освітніх парадигм, однією з яких є STEM-освіта. Розроблення змісту освітніх проектів для STEM-навчання вимагає глибокого розуміння багатокомпонентності освітнього процесу. Теоретичне обґрунтування концепції STEM впливає з теорії інтеграції природничих наук, математики, технологій та інженерії в навчальних програмах, основою для яких стає проектний та міждисциплінарний підходи. Зрозуміло, що прийняття таких змін вимагає модернізації багатьох складових освітньої системи, починаючи від підготовки вчителів, викладачів STEM, змін у змісті навчальних програм, переосмислення методів оцінювання та моніторингу, форм організації навчальних занять, ресурсного забезпечення тощо. Проблеми впровадження STEM-освіти широко досліджується у світовому та вітчизняному науково-педагогічному середовищі. Зокрема, публікації Н. Балик, О. Барни, В. Величка, О. Данилової, О. Патрикеевої, О. Лозової, С. Горбенко, Н. Гончарової, Г. Шмигер доводять актуальність та доцільність запровадження STEM-освіти [2]. Результати дослідження [4] показують високий рівень